

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W MIEŚCIE MIŃSK MAZOWIECKI
NA LATA 2025-2027**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
---------------------------	---

Rozdział I

1.1. Podstawy prawne	5
1.2. Zadania własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	5

Rozdział II

2.1. Charakterystyka miasta Mińsk Mazowiecki jako miejsca realizacji programu.....	6
2.2. Sytuacja dziecka i rodziny w mieście Mińsk Mazowiecki.....	7
2.3. Dziecko i młodzież w środowisku rodzinnym i szkolnym.....	7
2.4. Dziecko i rodzina w środowisku lokalnym.....	15
2.5. Wsparcie rodziny w systemie pomocy społecznej – charakterystyka wybranych obszarów.....	26
2.6. Analiza SWOT	31

Rozdział III

3.1. Adresaci programu.....	34
3.2. Cele i zadania.....	34
3.3. Finansowanie programu.....	35
3.4. Wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja programu.....	35
3.5. Podsumowanie.....	36
3.6. Harmonogram działań.....	37
3.7. Spis tabel i wykresów.....	41

WPROWADZENIE

Aktem prawnym kompleksowo regulującym kwestie dotyczące rodziny i pieczy zastępczej jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821). Ustawa ta obejmuje zagadnienia z zakresu profilaktyki środowiskowej dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, reguluje zasady pieczy zastępczej i procedur adopcyjnych, a także określa zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) został opracowany Program Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027. Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań z zakresu pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie interdyscyplinarnego, spójnego i skutecznego systemu wsparcia dla rodzin. Program Wspierania Rodziny w Mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027 jest kontynuacją wcześniejszych programów wspierania rodziny, realizowanych w 3-letnich cyklach.

Preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi: *„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami uchwala się niniejszą ustawę”*. Rodzina stanowi jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości. Jest naturalnym miejscem wzrastania i rozwoju, pierwszym środowiskiem, które kształtuje człowieka, stanowi fundament do budowy poczucia bezpieczeństwa, które jest konieczne do prawidłowego rozwoju dziecka, a w przyszłości do prawidłowego funkcjonowania osoby dorosłej w społeczeństwie.

Rodzina jest podstawową i najważniejszą jednostką życia społecznego, odpowiedzialną za wychowanie, opiekę oraz socjalizację młodego pokolenia. To właśnie w rodzinie dzieci zdobywają pierwsze doświadczenia, kształtują swoje postawy, wartości oraz uczą się funkcjonowania w społeczeństwie. Wobec niekwestionowanej roli rodziny w prawidłowym rozwoju człowieka należy dążyć do takich zmian w systemie wspierania rodziny, które pozwolą przyjąć z pomocą w odpowiednim momencie, kiedy wystąpią pierwsze poważne trudności. Skuteczna pomoc rodzinom przeżywającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem dzieci oraz ich ochrona wymaga planowanych, skoordynowanych oraz efektywnych działań przy współpracy wszystkich instytucji, służb oraz organizacji pracujących na rzecz rodzin z dziećmi, które mają na celu przywrócenie tym rodzinom zdolności do wypełniania ich funkcji.

Współczesne rodziny zmagają się z wieloma problemami, które mogą prowadzić do dezorganizacji życia rodzinnego. Co więcej, obok dotychczas diagnozowanych problemów rodzin takich jak: bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, przemoc domowa czy niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pojawiają się nowe zagrożenia. Są one związane z postępem

technologicznym oraz dynamiczną sytuacją na świecie (wojny, napływ uchodźców). Stawia to samorządy w obliczu nowych wyzwań w ramach tworzenia systemu wsparcia rodzin, dostosowanych do współczesnych potrzeb.

Osłabienie rodziny, zarówno w kontekście materialnym, jak i emocjonalnym, wymaga stanowczej interwencji ze strony państwa. Wspieranie rodziny, szczególnie w sytuacjach kryzysowych, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia stabilności społecznej oraz prawidłowego rozwoju najmłodszych członków społeczeństwa. W tym kontekście, na poziomie lokalnym, niezwykle istotną rolę odgrywa polityka prorodzinna realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego. Założeniem niniejszego Programu jest zapobieganie oraz rozwiązywanie problemów, z jakimi zmagają się rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z różnych powodów, a jednocześnie stworzenie spójnego systemu wsparcia dla tych rodzin.

ROZDZIAŁ I

1.1. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną do opracowania i realizacji Programu Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027 są następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
4. Ustawa z dnia 26 października 1992 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”.
7. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w województwie mazowieckim na lata 2021 - 2025.

1.2. ZADANIA WŁASNE GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. ponoszenie kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Miejski Program Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027.

ROZDZIAŁ II

2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI JAKO MIEJSCA REALIZACJI PROGRAMU

Miasto Mińsk Mazowiecki jest stolicą powiatu mińskiego, w którego skład wchodzi 13 gmin. Mińsk Mazowiecki jest lokalnym centrum administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym dla blisko 150 tys. mieszkańców powiatu. W samym mieście zamieszkuje ok. 39 tys. osób.

Z analizy danych demograficznych wynika, że w 2023 roku liczba mieszkańców Mińska Mazowieckiego wynosiła 38 720, w tym 20 647 kobiet oraz 7 997 dzieci. W 2024 roku populacja miasta spadła do 38 295, w tym 20 456 kobiet i 7 709 dzieci. Mińsk Mazowiecki odnotował dodatni przyrost naturalny, który wynosi 7 osób. Odpowiada to wskaźnikowi 0,17 na 1000 mieszkańców. Ponadto w 2023 roku urodziło się 275 dzieci, natomiast w 2024 roku liczba urodzeń spadła do 264. Liczba zgonów wyniosła 399 w 2023 roku i 391 w 2024 roku. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, wynosi 0,92. Jest to wynik wyższy niż średnia dla województwa oraz znacznie lepszy od współczynnika dla całego kraju

Mińsk Mazowiecki znajduje się w odległości 39 km od centrum Warszawy, położony jest przy głównych, krajowych i międzynarodowych szlakach komunikacyjnych. W mieście zlokalizowane jest powiatowe szkolnictwo średnie, funkcjonuje rozbudowana sieć szkół podstawowych, przedszkoli oraz żłobków.

Poniższa tabela przedstawia placówki oświatowo- wychowawcze i opiekuńcze zlokalizowane w mieście.

Tabela nr 1. Placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńcze miasta

Typ placówki	Lata szkolne	
	2022/2023	2023/2024
	liczba	
żłobki	15	14
placówki wychowania przedszkolnego z oddziałami przedszkolnymi	27	26
oddziały przedszkolne w szkołach	10	8
szkoły podstawowe	7	7

Źródło: Badania własne statystyka i zasoby miasta.

W mieście funkcjonują także liczne kluby i stowarzyszenia sportowe oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. W skład obiektów MOSiR wykorzystywanych do prowadzenia działalności statutowej wchodzi następująca infrastruktura sportowa: Stadion Miejski, Centrum Sportów Miejskich, Ośrodek Rekreacyjno-Sportowy „AQUAPARK” z zapleczem i sztucznym lodowiskiem, korty tenisowe, boisko sportowe. W mieście znajdują się też obiekty sportowe przy szkołach, plenerowe siłownie i ścieżki rowerowe. Ponadto Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje liczne imprezy na rzecz dzieci i młodzieży, które mają charakter zarówno sportowy, jak i rekreacyjny. W mieście Mińsk Mazowiecki prężnie działają takie instytucje jak Miejski Dom Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna, zapewniając mieszkańcom stały dostęp do kultury i rozrywki.

Miasto posiada również rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny, którą rodzinie i dziecku w mieście świadczą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

2.2. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY W MIEŚCIE MIŃSK MAZOWIECKI

Zadania Programu Wspierania Rodziny określone zostały na podstawie analizy sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym, analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim oraz analizy społecznej Miasta Mińsk Mazowiecki zawartej w Strategii Rozwoju Miasta Mińsk Mazowiecki do 2025 roku. Ponadto analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Mińsk Mazowiecki. Analizie poddano 98 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w mieście.

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w mieście Mińsk Mazowiecki została oparta na danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Urzędu Pracy.

Dla potrzeb Programu opracowano Formularze Diagnostyczne zawierające zestawienie informacji dotyczących liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, liczby dzieci korzystających ze stypendium i zasiłku szkolnego, liczby rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz z funduszu alimentacyjnego oraz liczby dzieci umieszczonych i przebywających w pieczy zastępczej w latach 2023-2024.

2.3. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SZKOLNYM

Diagnoza sytuacji dziecka i młodzieży w środowisku rodzinnym i szkolnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych na terenie miasta Mińsk Mazowiecki w styczniu 2025 r. Badania te umożliwiły identyfikację występujących problemów i przyczyn negatywnych zachowań, pozyskanie informacji na temat posiadanych przez placówki zasobów, ofert zajęć dodatkowych, podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych, form współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami, a także określenie potrzeb dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokajania. Analiza obejmuje 7 ankiet wypełnionych przez dyrektorów lub innych przedstawicieli z następujących placówek: Szkoły Podstawowej Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 2, Szkoły Podstawowej Nr 3, Szkoły Podstawowej Nr 4, Szkoły Podstawowej Nr 5, Szkoły Podstawowej Nr 6 oraz Publicznej Salezjańskiej Szkoły Podstawowej.

Wszystkie badane placówki zapewniają uczniom dostęp i możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia pedagoga, psychologa i logopedy. Trzy z powyższych placówek nie zatrudniają doradcę zawodowego, a dwie z nich nie zatrudniają pielęgniarki.

Natomiast wszystkie placówki posiadają świetlicę szkolną, salę gimnastyczną, bibliotekę, boisko szkolne, pracownię komputerową z dostępem do Internetu i prowadzą dożywianie uczniów. W sześciu placówkach funkcjonują klasy integracyjne i sześć placówek oferuje dostęp do sieci Wi-Fi. Szczegółowe dane dotyczące zasobów wszystkich placówek przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Zasoby placówek oświatowych miasta

Zasoby placówek	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa nr 2	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkoła Podstawowa nr 4	Szkoła Podstawowa nr 5	Szkoła Podstawowa nr 6	Publiczna Salezjańska Szkoła Podstawowa
Dostęp do pielęgniarki	+	+	+	-	+	+	-
Dostęp do pedagoga	+	+	+	+	+	+	+
Dostęp do logopedy	+	+	+	+	+	+	+
Dostęp do psychologa	+	+	+	+	+	+	+
Dostęp do doradcy zawodowego	+	-	-	-	+	+	+
Świetlica szkolna	+	+	+	+	+	+	+
Sala gimnastyczna	+	+	+	+	+	+	+
Biblioteka	+	+	+	+	+	+	+
Internet	+	+	+	+	+	+	+
Wi-Fi	+	+	+	+	+	-	+
Boisko szkolne	+	+	+	+	+	+	+
Klasy integracyjne	+	+	+	+	+	+	-
Dożywianie	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Badane placówki oferują uczniom zajęcia dodatkowe, w tym również zajęcia dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Szkoły oprócz zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi prowadzą również zajęcia dodatkowe przeznaczone dla wszystkich uczniów. Najczęściej są to przeróżne koła zainteresowań m. in. taneczne, teatralne, muzyczne, plastyczne, dziennikarskie, językowe, matematyczne, informatyczne, polonistyczne. Ponadto szkoły prowadzą także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i urozmaicone zajęcia sportowe – gimnastyka artystyczna, SKS- y. Dane szczegółowe dotyczące zajęć dodatkowych i zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Zajęcia dodatkowe oferowane wszystkim dzieciom przez placówki

Proponowane zajęcia	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa nr 2	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkoła Podstawowa nr 4	Szkoła Podstawowa nr 5	Szkoła Podstawowa nr 6	Publiczna Salezjańska Szkoła Podstawowa
Wyrównawcze	+	+	+	+	+	+	+
Korekcyjno-kompensacyjne	+	+	+	+	+	+	+
Logopedyczne	+	+	+	+	+	+	+
Socjoterapeutyczne	-	-	+	+	+	+	+
Psychoterapeutyczne	-	-	-	-	+	-	-
Inne	- robotyka; - koło matematyczne; - koło języka polskiego; - gimnastyka artystyczna; - koło plastyczne; - siatkówka dla dziewczyn; - SKS-y dla chłopców; - zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne, - zajęcia rewalidacyjne realizowane w ramach zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, - zajęcia edukacyjne realizowane w grupie do 5 osób, - zajęcia z zakresu integracji sensorycznej	- zajęcia taneczne, - zajęcia sportowe - zajęcia plastyczne;	-zajęcia sportowe; -zajęcia teatralne; -zajęcia muzyczne; -zajęcia plastyczne; -zajęcia dziennikarskie; -arteterapia; - trening umiejętności społecznych; - muzykoterapia; - terapia pedagogiczna; - integracja sensoryczna; - trening kompetencji społeczno-emocjonalnych;	-zajęcia kształtujące kreatywność; - zajęcia rozwijające zainteresowania; - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze; - zajęcia sportowe – Aktywny do kwadratu; -SKS	-zespół wokalny-instrumentalny; - koło warszawowe; - gimnastyka korekcyjna; - gimnastyka sportowa; - chór;	- koła zainteresowań; - zajęcia artystyczne; - zajęcia przedmiotowe; - zajęcia sportowe; - zajęcia informatyczne; - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze; - zajęcia z psychologiem, tyflopedagogiem; - terapia ręki; - arteterapia; - trening umiejętności społecznych	- zajęcia matematyczne; - zajęcia muzyczne; - zajęcia krawieckie; - szachy; - zajęcia teatralne; - zajęcia biblioteczne; - zajęcia ludowe; - zajęcia rewalidacyjne; - zajęcia integracji sensorycznej;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Problemy, z którymi zmagają się dzieci, młodzież oraz ich rodziny

Kolejnym, badanym elementem były problemy, z którymi mierzą się dzieci, młodzież i ich rodziny. W opinii przedstawicieli badanych placówek głównymi problemami są przede wszystkim brak lub nieodpowiednia ilość czasu poświęcona dzieciom ze strony rodziców, zanik więzi rodzinnych i rozpad rodziny.

Ponadto ankietowani wskazywali także na negatywny wpływ mediów, nadmierne korzystanie z urządzeń cyfrowych oraz konflikty rówieśnicze i brak umiejętności radzenia sobie z emocjami. Szczegółowe dane dotyczących problemów jakie dotyczą dzieci, młodzież i ich rodziny w opinii placówek przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Problemy z jakimi zmagają się dzieci, młodzież i ich rodziny w opinii placówek

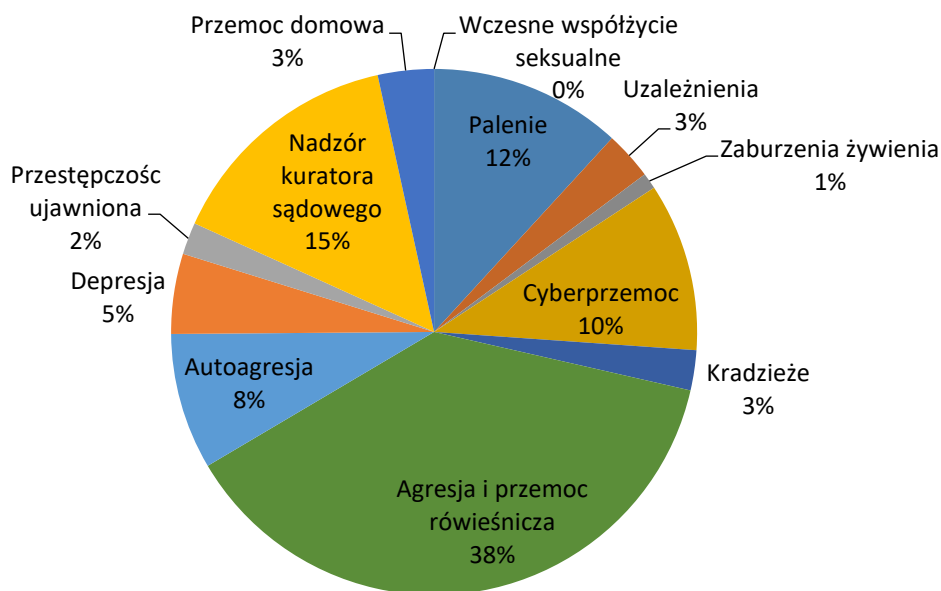
	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa Nr 2	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkoła Podstawowa nr 4	Szkoła Podstawowa nr 5	Szkoła Podstawowa nr 6	Publiczna Salezjańska Szkoła Podstawowa
Problemy z jakimi zmagają się dzieci, młodzież i ich rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie więzi rodzinnych; - rozkład rodziny; - obniżenie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży; - negatywny wpływ mediów; - nadmierne korzystanie z urządzeń cyfrowych (komórka, internet); 	<ul style="list-style-type: none"> - zaniedbanie; - przemoc psychiczna; - przemoc fizyczna; 	<ul style="list-style-type: none"> - poczucie braku zrozumienia ze strony dorosłych; - konflikty rówieśnicze; - hejt; - wykluczanie z grupy; - brak samodzielności; - bezradność przy rozwiązywaniu problemów dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała samodzielność; - niskie umiejętności radzenia sobie z emocjami i komunikacją w budowaniu relacji; 	<ul style="list-style-type: none"> - długi czas oczekiwania do specjalistów – psycholog i poradnia; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak czasu rodziców dla dzieci; - ograniczona liczba miejsc do bezpłatnych rekreacji; 	<ul style="list-style-type: none"> - elektryki; - zachowania agresywne;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Problemy z jakimi borykają się dzieci, młodzież oraz ich rodziny często negatywnie wpływają na funkcjonowanie dziecka w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Według badanych placówek w roku szkolnym 2023/2024 nastąpiło nasilenie zachowań i zjawisk patologicznych takich jak: palenie, zaburzenia żywienia, cyberprzemoc, autoagresja, agresja i przemoc rówieśnicza oraz przemoc domowa i nadzór kuratora w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego 2022/2023. Na podobnym poziomie w 2022/2023 i 2023/2024 utrzymywały się zachowania oraz zjawiska patologiczne takie jak: uzależnienia, kradzieże i depresja. Według badanych spadek nasilenia nastąpił jedynie, jeśli chodzi o przestępczość ujawnioną, natomiast w żadnej z badanych placówek nie doszło do wczesnego współżycia seksualnego wśród uczniów.

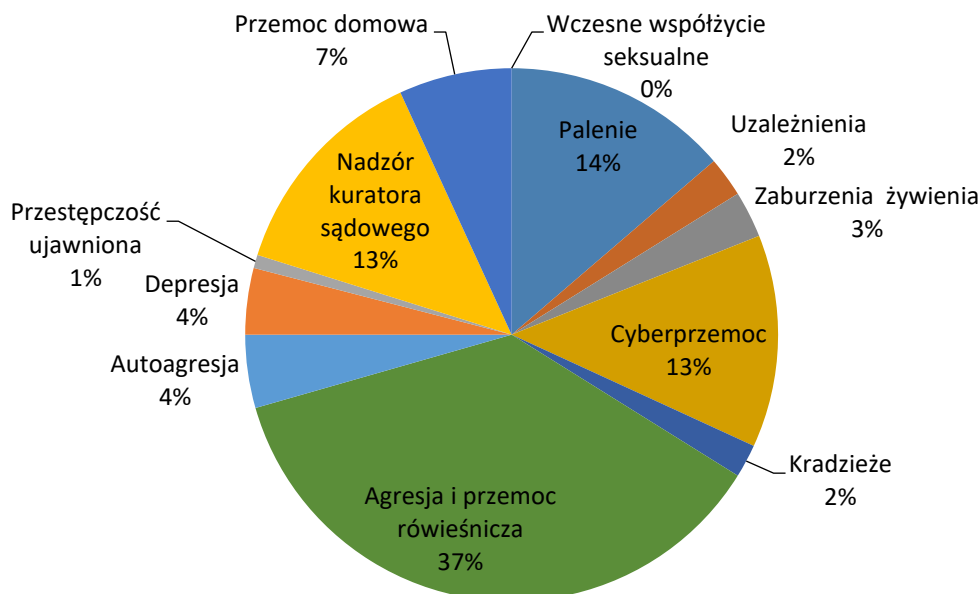
Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne jakie występowały wśród uczniów w latach 2022/2023 oraz 2023/2024 badanych placówek zostały szczegółowo przedstawione na poniższych wykresach.

Wykres nr 1. Nieakceptowalne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w badanych placówkach w roku szkolnym 2022/2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

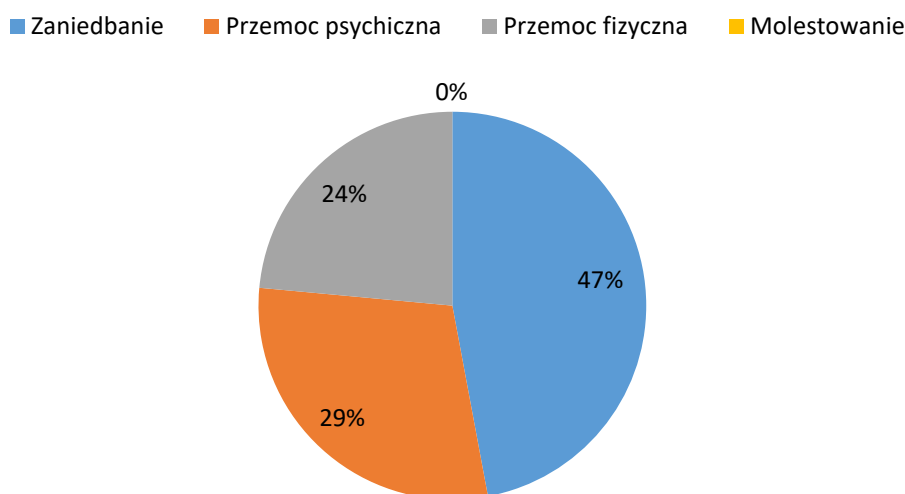
Wykres nr 2. Nieakceptowalne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w badanych placówkach w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół

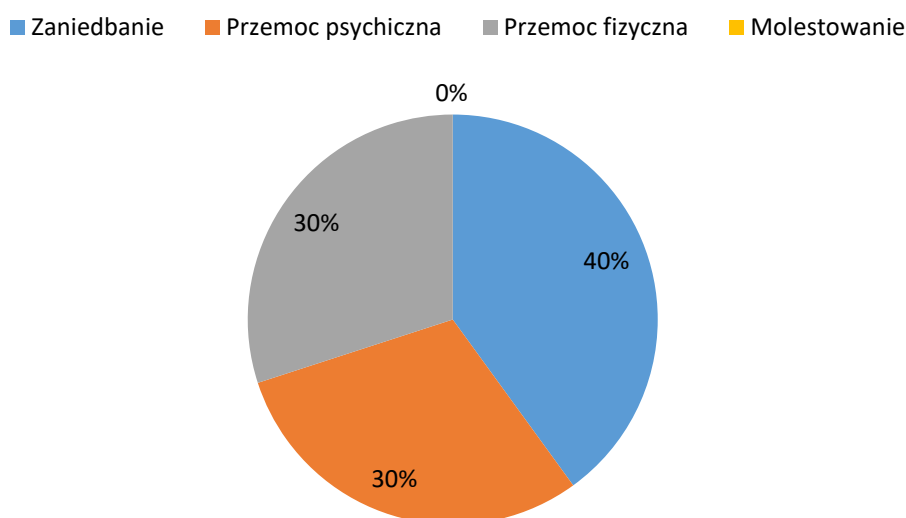
Zjawiska patologiczne jakimi są zaniedbania, przemoc psychiczna, przemoc fizyczna bądź molestowanie występujące w środowisku rodzinnym wśród uczniów badanych placówek zostały przedstawione na poniższych wykresach. Ponadto wśród badanych placówek większość respondentów uważa, że w ostatnich latach skala zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów nie ma tendencji wzrostowej i utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Tylko trzy placówki mają odmienne zdanie i uważają, że skala powyższych zjawisk ma jednak tendencję wzrostową.

Wykres nr 3. Występowanie zjawisk patologicznych w badanych placówkach w roku szkolnym 2022/2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Wykres nr 4. Występowanie zjawisk patologicznych w badanych placówkach w roku szkolnym 2023/2024

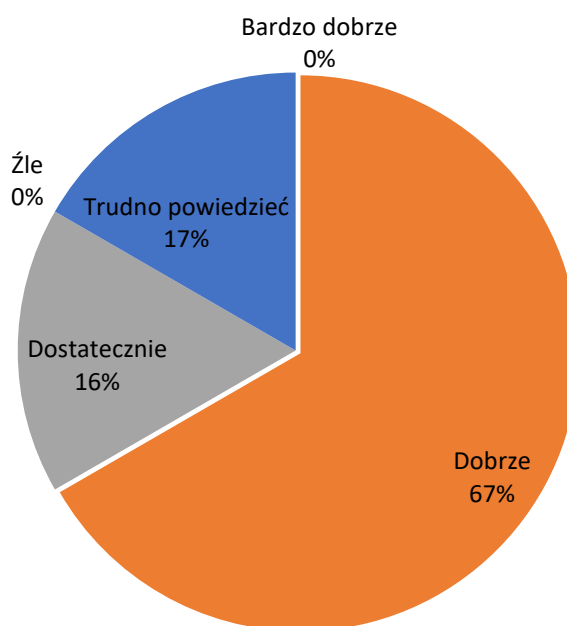

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Sytuacja dzieci i młodzieży w mieście Mińsk Mazowiecki

Wśród badanych placówek 4 z nich są zdania, że sytuacja dzieci i młodzieży w mieście Mińsk Mazowiecki jest dobra. Jedna z badanych placówek sytuację dzieci i młodzieży oceniała na poziomie dostatecznym, jedna placówka wskazała odpowiedź „trudno powiedzieć”, a jedna z placówek pozostawiła pytanie bez odpowiedzi. Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres nr 5. Sytuacja dzieci i młodzieży w mieście.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet skierowanych do szkół.

Działania profilaktyczne podejmowane przez szkoły

Badane placówki podejmują różnorodne działania oddziałujące wychowawczo i zapobiegawczo. Działania te przybierają formę realizowanych programów profilaktyczno-wychowawczych zgodnych ze standardami ochrony małoletnich w ramach, których odbywają się zajęcia profilaktyczne w zakresach: radzenia sobie z trudnościami, emocjami, przeciwdziałaniu agresji, przemocy, cyberprzemocy, uzależnieniom. Badani organizują „pogadanki” z wychowawcami i spotkania ze specjalistami, w tym także przedstawicielami innych instytucji m.in. Policji, Straży Miejskiej, Izby Celno-Skarbowej, z którymi współpracują. Ponadto szkoły zapewniają wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, promują zdrowy styl życia i pozytywne wzorce poprzez organizowanie warsztatów, konkursów, wycieczek, akcji charytatywnych, projektów edukacyjnych i sportowych.

W opinii przedstawicieli badanych placówek najważniejszą potrzebą dzieci i młodzieży w mieście jest zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej, w tym indywidualnych oraz grupowych form wsparcia świadczonych przez wykwalifikowanych psychoterapeutów, psychologów, psychiatrów, logopedów, pedagogów i oligofrenopedagogów. Jednocześnie główną i ważną potrzebą dla dzieci i młodzieży jest odpowiednie wsparcie emocjonalne i zaangażowanie ze strony rodziców.

Ponadto ankietowani wskazali, że kolejną, ważną potrzebą dla dzieci i młodzieży jest także zwiększenie dostępności do bezpłatnych i pozaszkolnych zajęć sportowych i artystycznych oraz zwiększenie dostępu do imprez kulturalnych i rekreacyjnych na świeżym powietrzu.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami oraz współpraca z rodzicami uczniów

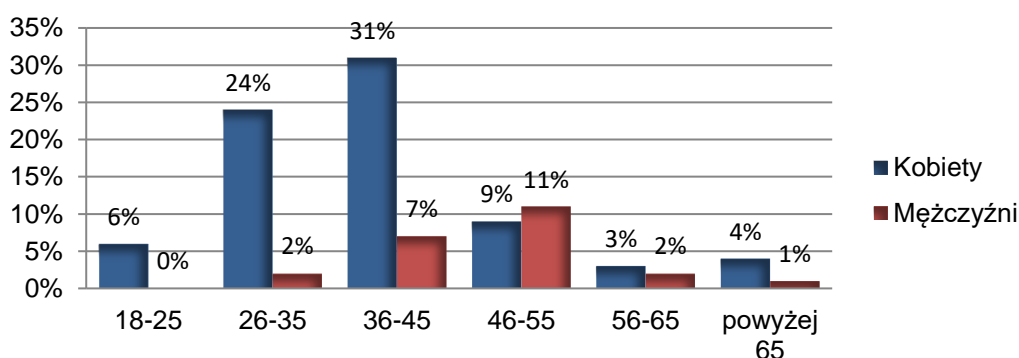
Przedstawiciele badanych placówek wskazali, że podejmują współpracę nie rodzicami uczniów, ale także z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny na terenie miasta Mińsk Mazowiecki. Wyniki badań pokazały, że szkoły najczęściej podejmują współpracę z jednostkami takimi jak: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, Mińskie Centrum Profilaktyki, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Straż Pożarna, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejski Dom Kultury, Muzeum Ziemi Mińskiej, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Związek Harcerstwa Polskiego oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz profilaktyki i wychowania. W opinii znacznej większości badanych placówek współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie miasta jest wystarczająca.

Natomiast najczęściej wskazywanymi formami współpracy rodziców z placówkami są: zebrania, indywidualne spotkania, konsultacje z wychowawcami, pedagogami i psychologami oraz rozmowy telefoniczne. Rodzice biorą także udział w uroczystościach i imprezach okolicznościowych oraz w wycieczkach. Ankietowani wskazali, że współpraca z rodzicami jest zadowalająca.

2.4. DZIECKO I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

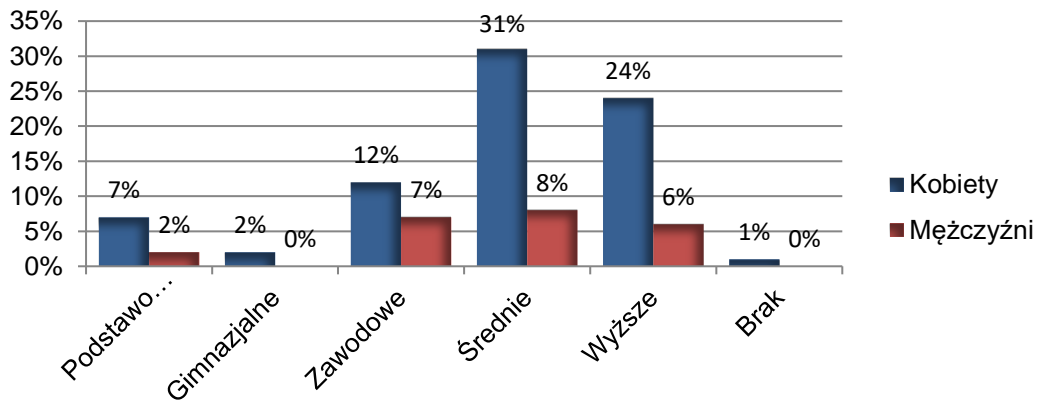
Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w mieście została opracowana w oparciu o badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców miasta Mińsk Mazowiecki. Do mieszkańców skierowano 200 ankiet, z czego do analizy zwrócono 98 anonimowo wypełnionych kwestionariuszy, w tym 75 od kobiet i 23 od mężczyzn. Poniższe wykresy ilustrują rozkład populacji uczestników badania.

Wykres nr 6. Wiek respondentów

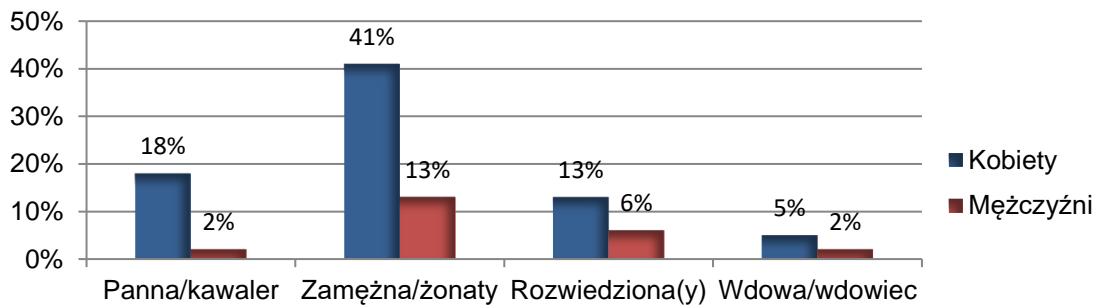
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Wykres nr 7. Wykształcenie respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

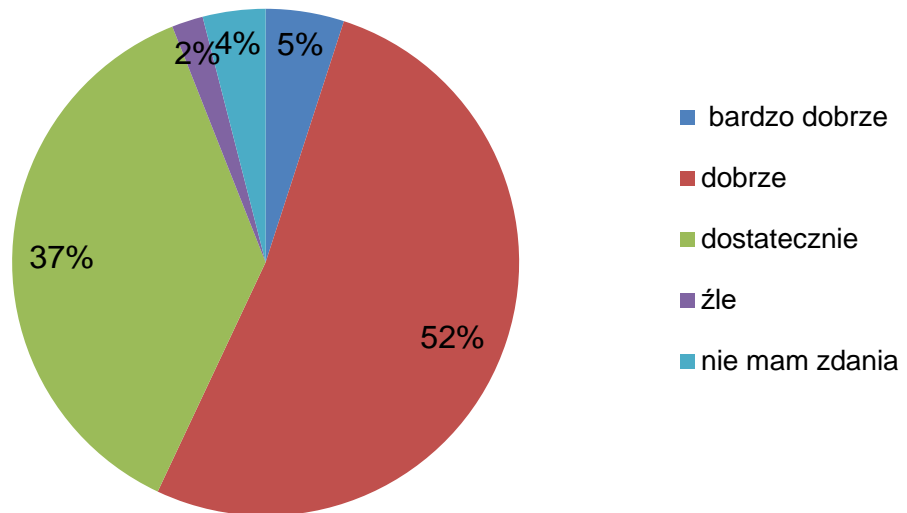
Wykres nr 8. Stan cywilny respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Zdecydowaną większość respondentów stanowiły kobiety, bo aż 77%. Wśród uczestników badania przeważały osoby z wykształceniem średnim (39%) oraz wyższym (30%). Ponad połowa pytaných osób zadeklarowała, że żyje w związku małżeńskim. Większość badanych były to osoby w wieku średnim, aż 62% respondentów mieści się w przedziale wiekowym 26-55 lat.

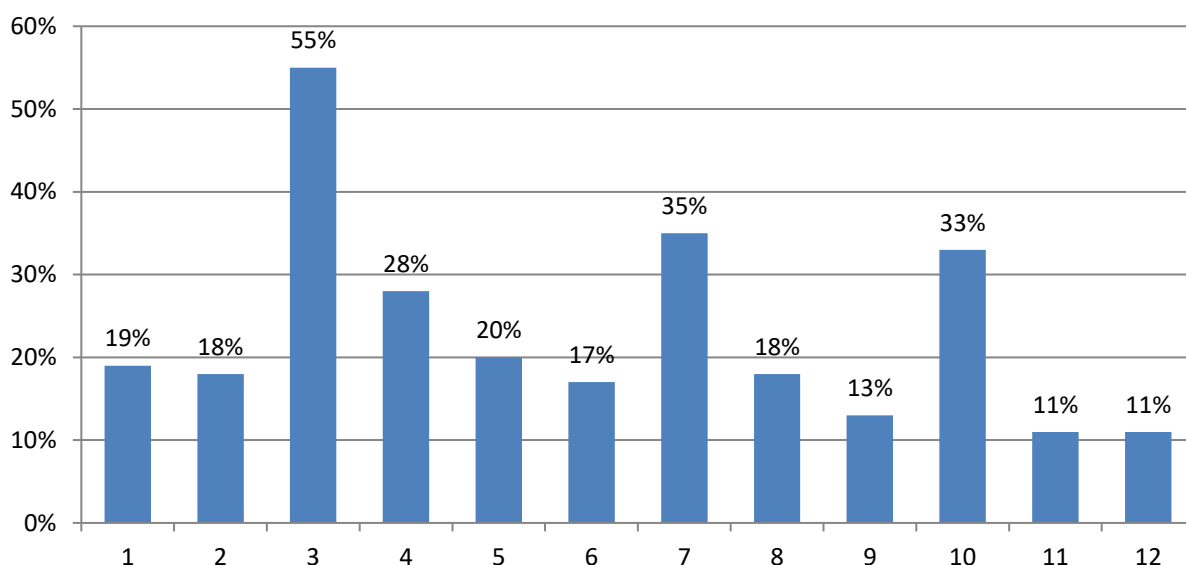
Wykres nr 9. Sytuacja rodzin w mieście Mińsk Mazowiecki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Ponad połowa ankietowanych ocenia sytuację rodzinną w mieście jak dobrą (52%) lub bardzo dobrą (5%). Wynika z tego, że znaczna część mieszkańców jest zadowolona z warunków życia, co może wskazywać na pozytywne aspekty naszego miasta takie jak dostępność usług, odpowiednia infrastruktura oraz wsparcie społeczne. Zaledwie 2% badanych oceniło sytuację jako złą, co może sugerować, że problemy społeczne nie są powszechnie dostrzegane. Jednakże 37% osób oceniło sytuację jako dostateczną, tak więc zdaniem badanych istnieją obszary, które wymagają uwagi i poprawy.

Wykres nr 10. Problemy oraz niekorzystne zjawiska wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin najczęściej występujące w mieście Mińsk Mazowiecki zdaniem ankietowanych

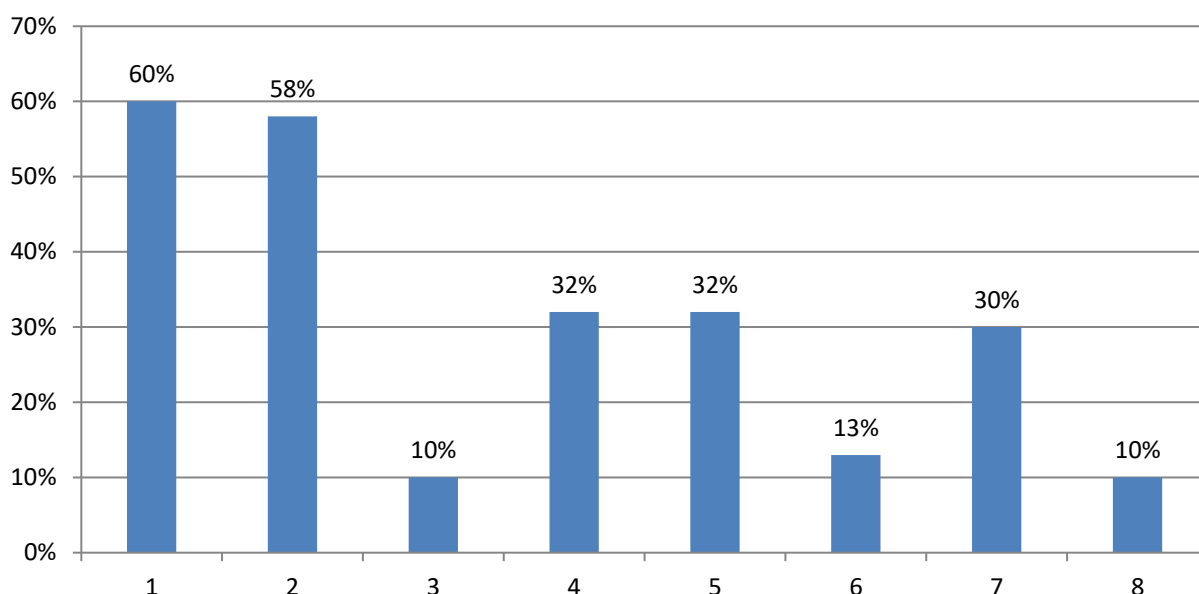

- 1- ubóstwo
- 2 - bezrobocie
- 3 - uzależnienia
- 4 - przemoc domowa
- 5 - niepełnosprawność
- 6 - długotrwała, ciężka choroba
- 7 - rozpad rodzin, osłabienie więzi rodzinnych
- 8 - niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze
- 9 - brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych
- 10 - nadmierna ilość czasu spędzana w Internecie
- 11 - trudności w porozumieniu się/komunikacji
- 12 - niedostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Podsumowując odpowiedzi ankietowanych mieszkańców Mińska Mazowieckiego na pytanie o problemy wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, można zauważyć, że najczęściej wskazywanym problemem są uzależnienia, który zauważa aż 55% respondentów. Kolejnymi istotnymi kwestiami są rozpad rodzin oraz osłabienie więzi rodzinnych (35%), a także nadmierna ilość czasu spędzanego w Internecie (33%). Inne wymieniane problemy to przemoc w rodzinie (28%), ubóstwo (19%), bezrobocie (18%) oraz niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze (18%). Niepełnosprawność (20%) i długotrwała, ciężka choroba (17%) również stanowią istotne wyzwania dla rodzin. Warto zwrócić uwagę, że trudności w komunikacji oraz niedostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego są mniej powszechnie wymieniane, uzyskując jedynie 11% wsparcia w odpowiedziach. Wyniki ankiety wskazują na złożoność problemów, z jakimi borykają się rodziny w Mińsku Mazowieckim, z wyraźnym akcentem na kwestie uzależnień oraz relacji rodzinnych.

Wykres nr 11. Działanie, które zdaniem ankietowanych powinny być uwzględnione w Programie Wspierania Rodziny w mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027

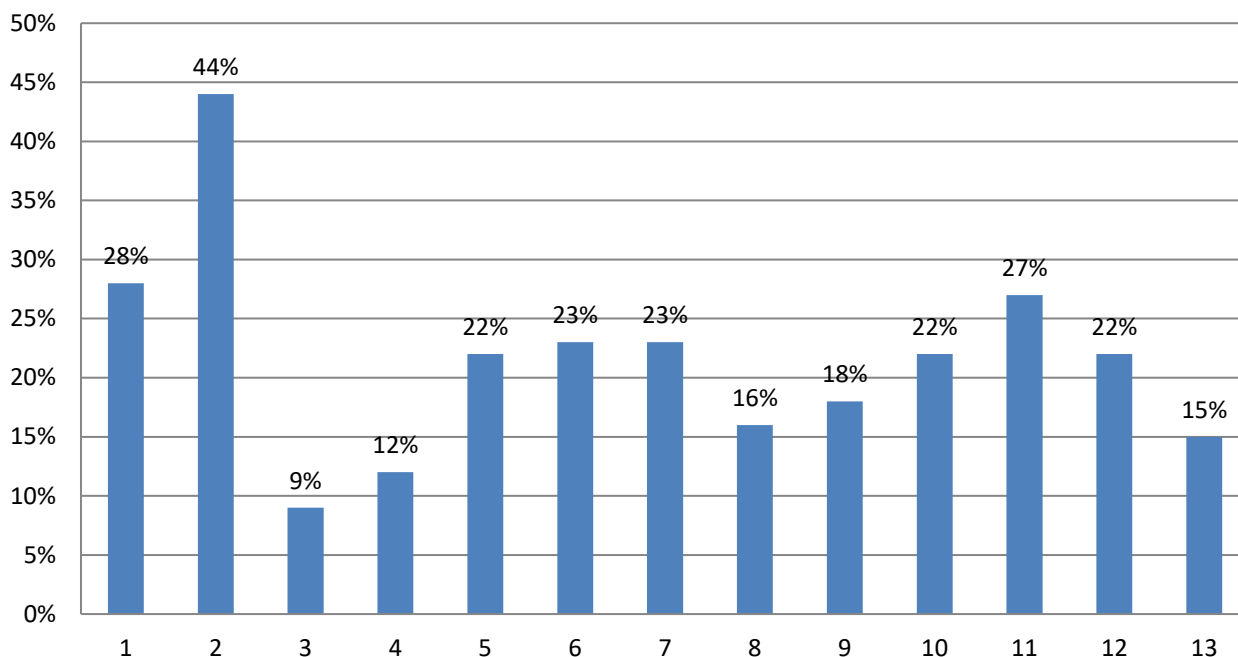

- 1 - *poradnictwo dla rodzin*
- 2 - *działania edukacyjne*
- 3 - *kampanie informacyjne*
- 4 - *mieszkania komunalne dla rodzin*
- 5 - *mieszkania socjalne dla rodzin*
- 6 - *mieszkania treningowe dla dzieci opuszczających pieczę zastępczą*
- 7 - *tworzenie miejsc integracji rodzin*
- 8 - *zwiększenie dostępności do usługi asystenta rodziny*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Analiza pytania dotyczącego działań, które powinny być uwzględnione w Programie Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 pokazuje różnorodność potrzeb i priorytetów w tym obszarze. Największy odsetek respondentów (60%) wskazał na potrzebę wsparcia w formie poradnictwa (psychologiczne, psychiatryczne, prawne, rodzinne oraz profilaktyczne). Wskazuje to na fakt, że mieszkańcy miasta dostrzegają znaczenie możliwości uzyskania pomocy w zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych. Drugim najczęściej wskazywanym działaniem jest edukacja (58%) obejmująca warsztaty, szkołę dla rodziców, treningi oraz szkolenia w zakresie umiejętności wychowawczych, radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz rozwijania kompetencji życiowych. Ankietowani dostrzegają również potrzebę tworzenia miejsc integracji rodzin (30%). Organizowanie miejsc czy też tworzenie okazji do spotkań dla rodzin jest istotnym aspektem, który może przyczynić się do budowania wspólnot oraz budowania sieci wsparcia. Respondenci wskazują również konieczność podjęcia kroków w kierunku zwiększenia możliwości uzyskania przez mieszkańców dostępu do mieszkań socjalnych (32%) oraz komunalnych (32%).

Wykres nr 12. Obszary, w których należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin

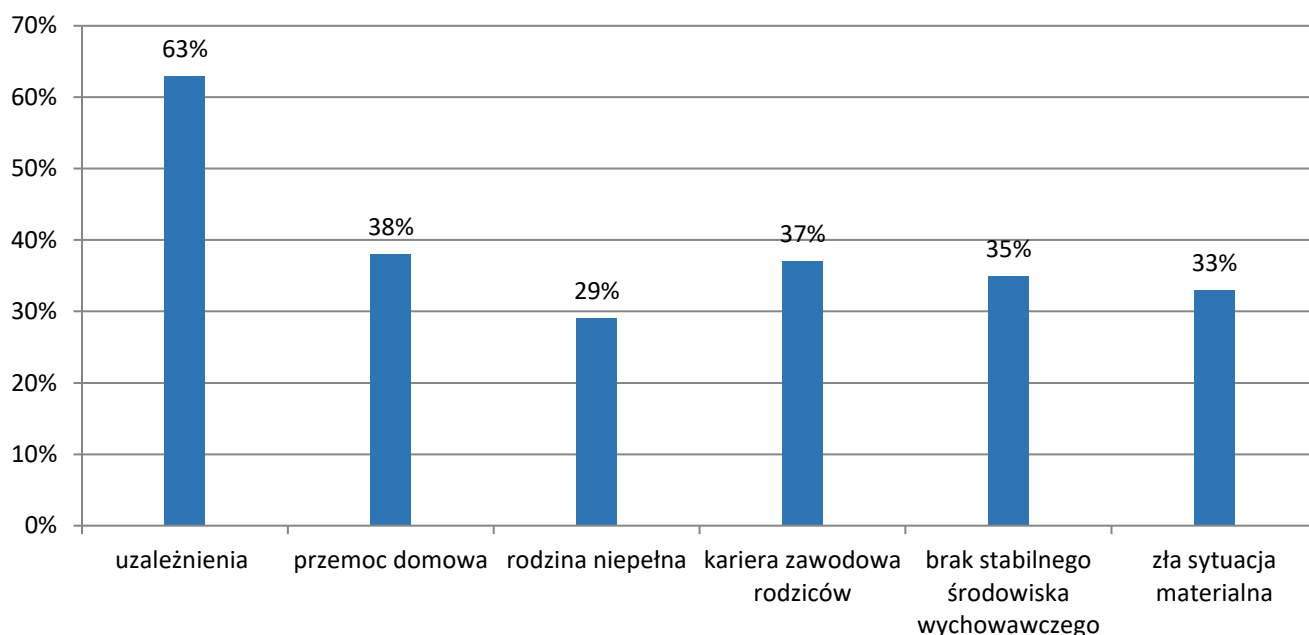

- 1 - przeciwdziałanie ubóstwu
- 2 - przeciwdziałanie uzależnieniom
- 3 - zapobieganie bezdomności
- 4 - ochrona macierzyństwa
- 5 - wspieranie rodzin wielodzietnych
- 6 - wspieranie rodzin niepełnych
- 7 - wzmacnianie kompetencji rodziców
- 8 - poprawa oferty aktywnego spędzania czasu
- 9 - przeciwdziałanie przemocy domowej
- 10 - pomoc osobom starszym
- 11 - pomoc osobom niepełnosprawnym
- 12 - poprawa dostępu do poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego dla dzieci
- 13 - poprawa dostępności do poradnictwa specjalistycznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Analizując odpowiedzi ankietowanych na pytanie dotyczące obszarów, w których należałoby zintensyfikować działania w celu poprawy jakości życia i kondycji rodzin, można zauważyć kilka kluczowych priorytetów. Najwyższe wskazania uzyskał obszar przeciwdziałania uzależnieniom (44%). Kolejnym istotnym kierunkiem działań jest przeciwdziałanie ubóstwu (28%), co wskazuje, że mieszkańcy miasta dostrzegają potrzebę wsparcia osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej oraz rodzin, które mogą być zagrożone utratą środków do życia. Ankietowani wskazali również na konieczność wsparcia dla różnych grup społecznych, takich jak rodziny wielodzietne (22%), niepełne (23%), osoby starsze (22%) oraz niepełnosprawne (27%). Zauważają również potrzebę większej dostępności do poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego dla dzieci (22%) oraz pracy w obszarze wzmacnianie kompetencji wychowawczo- opiekuńczych rodziców (23%).

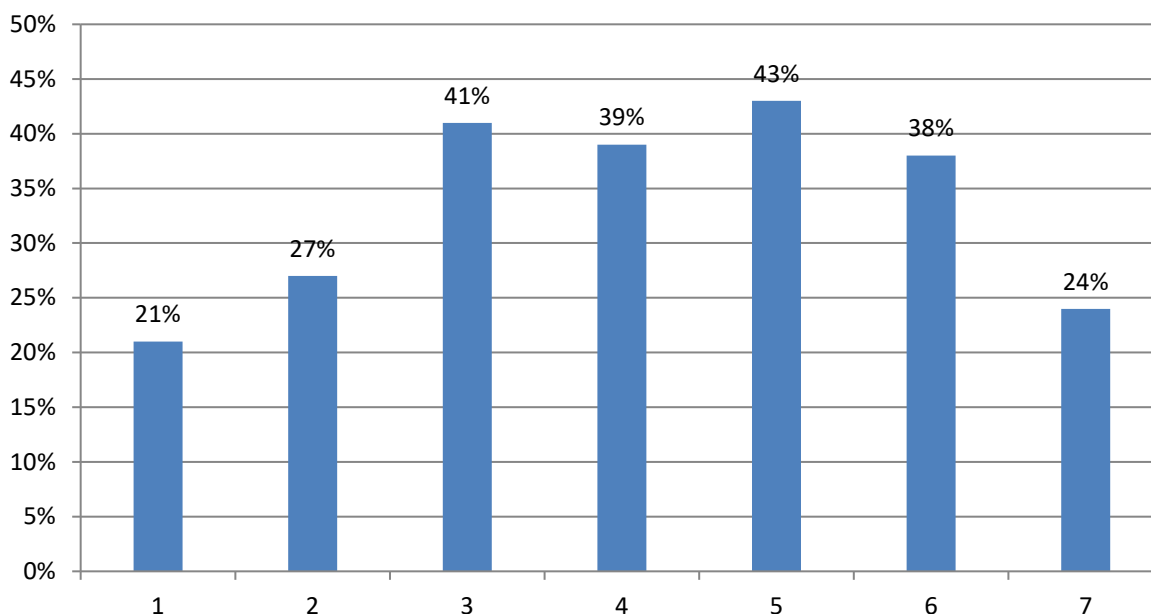
Wykres nr 13. Przyczyny występowania problemów w rodzinach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Największy odsetek ankietowanych (63%) uważa, że uzależnienia są główną przyczyną problemów w rodzinach. Wiele danych wskazuje, iż uzależnienia prowadzą do zaburzeń w codziennym życiu, mogą wywoływać przemoc, zaniedbanie oraz inne problemy emocjonalne i społeczne. Wysoko oceniono także przemoc domową (38%) jako poważny czynnik destabilizujący funkcjonowanie rodziny. Przemoc fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna, często obecna w rodzinach, wywołuje długotrwałe konsekwencje dla wszystkich członków rodziny, w tym dla dzieci, które mogą stać się ofiarami przemocy lub świadkami takich zdarzeń, co wpływa na ich rozwój emocjonalny i psychiczny. Inne istotne przyczyny występowania problemów w rodzinach zdaniem respondentów to nadmierne skupienie się rodziców na karierze zawodowej (37%), brak stabilności wychowawczej (35%) oraz zła sytuacja materialna (33%). Nieco mniej wskazywaną przyczyną jest rodzina niepełna (29%), co sugeruje, że choć jest to problem, to może być on mniej dotkliwy w porównaniu do innych czynników.

Wykres nr 14. Niezbędne formy wsparcia na rzecz poprawienia sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo w mieście.

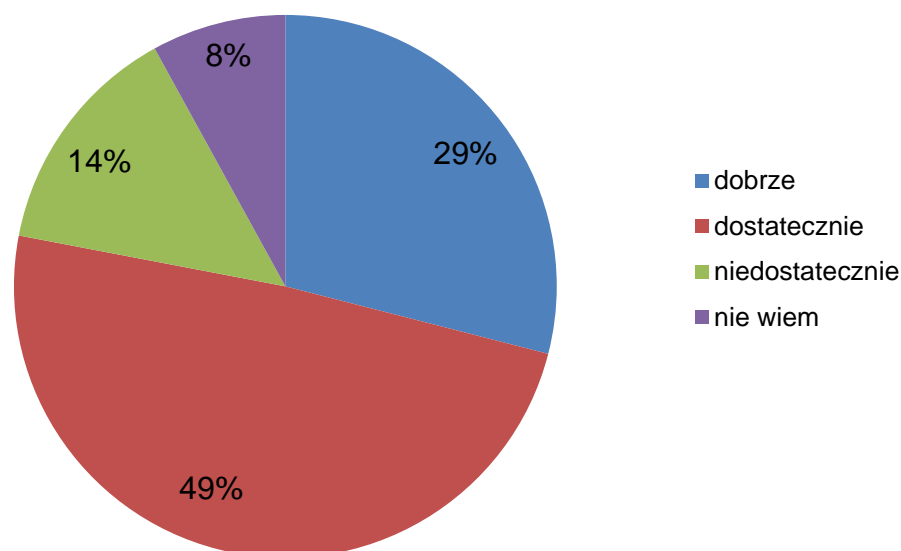

- 1 - praca socjalna w środowisku
- 2 - pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej
- 3 - edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- 4 - większy dostęp do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych
- 5 - profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy domowej
- 6 - poradnictwo specjalistyczne
- 7 - szersza oferta spędzania czasu wolnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Ankietowani mieszkańcy Mińska Mazowieckiego wskazali na różne formy wsparcia, które mogłyby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo. Aż 43% respondentów wskazało, że należy zwiększyć dostęp do profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień oraz przemocy domowej. Tego typu wsparcie jest istotne, ponieważ problemy związane z uzależnieniami (alkohol, narkotyki) oraz przemocą domową mogą mieć bardzo negatywny wpływ na dzieci, a ich rozwiązanie ma kluczowe znaczenie dla poprawy sytuacji wychowawczej. 41% badanych uważa, że kluczowym działaniem powinno być przeprowadzenie edukacji dla rodzin w zakresie prawidłowego pełnienia ról wychowawczych. Równocześnie, duże znaczenie ankietowani przypisali także szerszemu dostępowi do wsparcia psychologiczno - pedagogicznemu (39%) oraz poradnictwa specjalistycznego (38%), które mogłoby obejmować pomoc prawników, terapeutów czy innych specjalistów. Dzięki temu rodziny mogłyby lepiej radzić sobie z trudnościami związanymi z wychowywaniem dzieci, szczególnie w kontekście kryzysów rodzinnych.

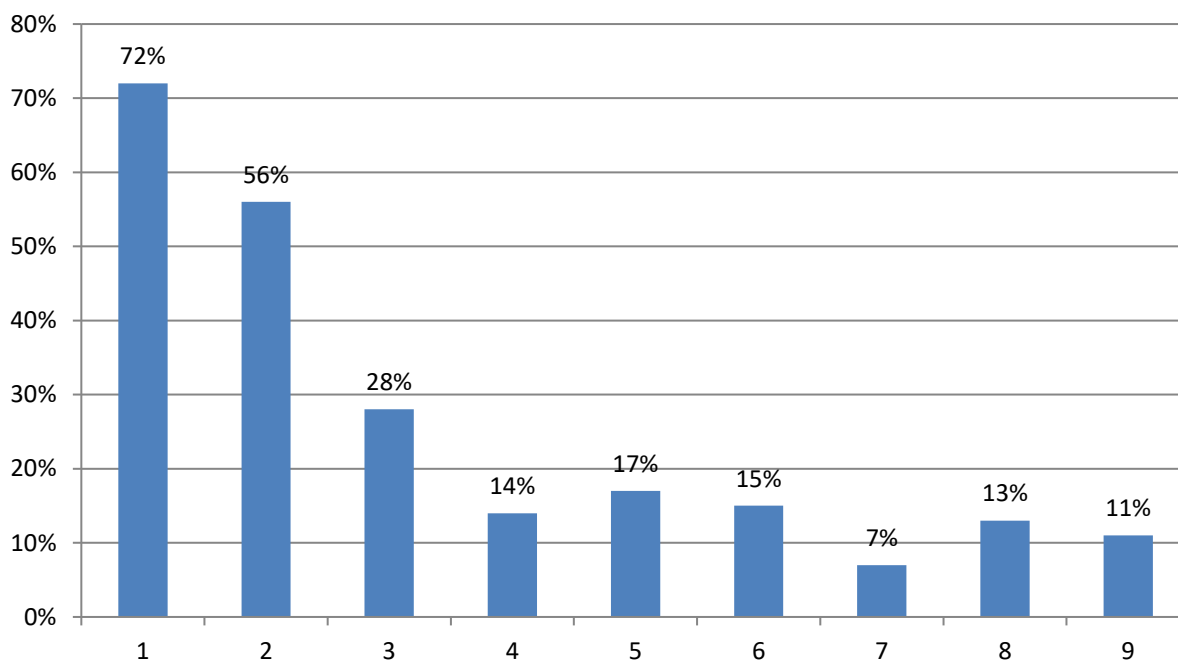
Wykres nr 15. Ocena oferty skierowanej do dzieci i młodzieży w mieście pozwalającej na rozwijanie zainteresowań i konstruktywne spędzanie czasu wolnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy Mińska Mazowieckiego generalnie uznają ofertę skierowaną do dzieci i młodzieży za dostateczną (49%), ale wskazują również na potrzebę jej poprawy. Dostępne formy aktywności, choć istnieją, mogą być niewystarczające lub nie w pełni zaspokajają potrzeby młodzieży. Sugeruje to, że wiele osób uważa, iż istnieją pewne możliwości dla młodzieży w Mińsku Mazowieckim, ale są one niewystarczające, nie w pełni zaspokajają potrzeby młodych ludzi bądź oferta nie jest wystarczająco zróżnicowana lub dostępna dla wszystkich zainteresowanych. Około 29% ankietowanych oceniło ofertę jako dobrą, co oznacza, że część mieszkańców jest zadowolona z propozycji dostępnych dla dzieci i młodzieży. 14% respondentów uznało ofertę za niedostateczną, oceniając, iż dostępne zajęcia i możliwości spędzania wolnego czasu nie są adekwatne do potrzeb młodzieży, natomiast około 8% ankietowanych nie miało zdania na powyższy temat.

Wykres nr 16. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież z miasta.

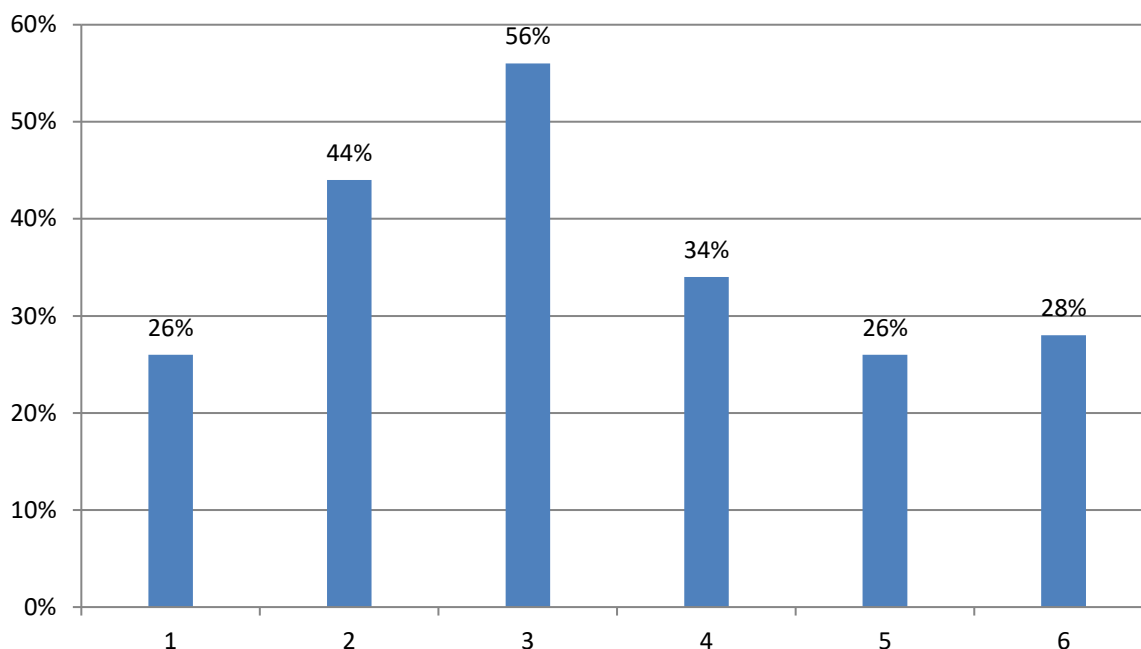

- 1 - sięganie po substancje uzależniające
- 2 - uzależnienia od Internetu i mediów społecznościowych
- 3 - przemoc rówieśnicza
- 4 - demoralizacja
- 5 - zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców
- 6 - brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- 7 - zaburzenia odżywiania
- 8 - zachowania suicydalne
- 9 - brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Największy odsetek ankietowanych (72%) wskazał, że dzieci i młodzież z Mińska Mazowieckiego są najbardziej narażeni na sięganie po substancje uzależniające, takie jak alkohol, narkotyki czy papierosy. Wysoki wynik sugeruje, że uzależnienia są uznawane za poważny problem społeczny wśród młodych ludzi w tym mieście. Ponad połowa respondentów dostrzega problem w obszarze nadmiernego korzystania przez dzieci i młodzież z Internetu i mediów społecznościowych. To zagadnienie wydaje się szczególnie istotnym zagrożeniem współczesnego świata z uwagi na fakt, że znacząca część młodych ludzi spędza coraz więcej czasu online, co może prowadzić do problemów emocjonalnych, społecznych i psychicznych. Przemoc rówieśnicza została wskazana przez 28% ankietowanych. Jest to poważny problem, który dotyczy wielu młodych ludzi, szczególnie w szkołach i grupach rówieśniczych, i może prowadzić do długofalowych skutków zdrowotnych i emocjonalnych. Badana grupa mieszkańców miasta w znacznie mniejszym stopniu dostrzegała zagrożenie dla dzieci i młodzież z Mińska Mazowieckiego w takich kwestiach, jak demoralizacja, zaniedbanie wychowawcze, zachowania suicydalne czy brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu.

Wykres nr 17. Niezbędny obszar działań zmierzających do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

1 - dotyczące ról rodzicielskich

2 - dotyczące stosowania właściwych metod wychowawczych

3 - dotyczące prawidłowej komunikacji w rodzinie

4 - dotyczące konstruktywnego rozwiązywania problemów

5 - dotyczące organizacji czasu wolnego

6 - dotyczące pomocy rodzicom w przygotowaniu dzieci do samodzielności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet w środowisku lokalnym.

Odpowiedzi ankietowanych mieszkańców Mińska Mazowieckiego na pytanie dotyczące działań zmierzających do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców umiejętności opiekuńczo-wychowawczych wskazują na kilka kluczowych obszarów, w których mieszkańcy widzą potrzebę wsparcia rodziców. Przeważająca część respondentów (56%) uważa, że kluczowym obszarem działań powinno być wzmocnienie komunikacji w rodzinie. Ankietowani zauważają, jak istotne jest budowanie otwartości, zrozumienia i efektywnego porozumiewania się między rodzicami, a dziećmi. Stosunkowo wysoki odsetek, bo aż 44% badanych podkreśla konieczność edukacji rodziców w zakresie stosowania właściwych tzn. skutecznych i pozytywnych metod wychowawczych. 34% ankietowanych dostrzega potrzebę pomocy rodzicom w nauce konstruktywnego rozwiązywania problemów, zarówno wychowawczych, jak i dotyczących codziennych trudności rodzinnych. W mniejszym stopniu mieszkańcy Mińska Mazowieckiego wskazują na potrzebę działań w zakresie ról rodzicielskich, organizacji czasu wolnego czy przygotowania dzieci do samodzielności. Analiza tych odpowiedzi sugeruje, że programy wspierające rodziców powinny koncentrować się na poprawie komunikacji oraz edukacji wychowawczej, co może przynieść korzyści w kontekście zdrowych i harmonijnych relacji rodzinnych.

Podsumowując, ankietowani mieszkańcy Mińska Mazowieckiego wskazują na szereg kluczowych obszarów, które wymagają wzmocnienia, aby poprawić jakość

życia rodzin w mieście. W pierwszej kolejności zwracają uwagę na potrzebę wsparcia rodziców, szczególnie w zakresie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Największym priorytetem wydaje się być poprawa komunikacji w rodzinie, co może przyczynić się do bardziej harmonijnych i zdrowych relacji między rodzicami, a dziećmi.

Ponadto, edukacja rodziców w zakresie skutecznych metod wychowawczych oraz pomoc w rozwiązywaniu trudności wychowawczych mogą znacząco wpłynąć na poprawę sytuacji w rodzinach.

Kolejnym zagadnieniem, który respondenci uznali za istotny, jest przeciwdziałanie uzależnieniom. Ponad połowa ankietowanych dostrzega problem uzależnienia młodzieży od substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia od Internetu i mediów społecznościowych.

Badani wskazują także na potrzebę poprawy oferty aktywności dla dzieci i młodzieży. Choć dostępne są pewne formy zajęć, wielu respondentów zauważa ich niedostateczną liczbę oraz ograniczoną różnorodność, co może prowadzić do niewystarczającego zaspokajania potrzeb młodych ludzi. Zwiększenie liczby zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, takich jak zajęcia sportowe, kulturalne czy edukacyjne, może zapobiec wielu problemom wychowawczym, takim jak uzależnienia czy przemoc rówieśnicza.

Wreszcie, mieszkańcy podkreślają konieczność wsparcia rodzin w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w kontekście problemów związanych z przemocą domową, uzależnieniami oraz brakiem stabilności wychowawczej. Odpowiednia edukacja i dostęp do wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa specjalistycznego mogą pomóc w poprawie kondycji rodzin, szczególnie tych borykających się z trudnościami wychowawczymi czy finansowymi.

Ważne jest również zadbanie o rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat dostępnych form wsparcia, usług, oferty miasta, aby skuteczniej odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności.

Ogólna ocena sytuacji rodzin w Mińsku Mazowieckim jest pozytywna. Istnieje jednak znaczny odsetek osób, które uważają, że sytuacja mogłaby być lepsza. Istotne jest więc, aby inwestować w działania mające na celu poprawę jakości życia rodzin, aby zwiększyć odsetek pozytywnych ocen i zmniejszyć liczbę tych, którzy są mniej zadowoleni. Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 powinien opierać się na zrównoważonym podejściu, uwzględniającym zarówno aspekty edukacyjne, profilaktyczne, integracyjne, jak i materialne. Kluczowe dla mieszkańców jest połączenia działań informacyjnych z konkretnym wsparciem dla rodzin i dzieci.

2.5 WSPARCIE RODZINY W SYSTEMIE POMOCY SPOŁECZNEJ – CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH OBSZARÓW

Główną instytucją świadczącą w mieście pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Próba diagnozy sytuacji rodziny i dziecka w mieście Mińsk Mazowiecki została oparta na analizie danych sprawozdawczych Głównego Urzędu Statystycznego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Urzędu Pracy. Dla potrzeb niniejszego Programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą zestawienie informacji dotyczących liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, liczby dzieci korzystających ze

stypendium i zasiłku szkolnego, liczby rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz z Funduszu Alimentacyjnego oraz liczby dzieci i młodzieży umieszczonej i przebywającej w pieczy zastępczej w latach 2023 - 2024.

Tabela nr 5. Karta diagnostyczna Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024
Liczba mieszkańców Mińska Mazowieckiego	38720	38295
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	716	558
Liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego	88	81
Liczba wnioskodawców korzystających ze świadczeń rodzinnych	1877	1676
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	176	109
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	476	473
Liczba dzieci zamieszkujących w Mińsku Mazowieckim	7997	7709
Liczba dzieci/ młodzieży z terenu Mińska Mazowieckiego umieszczonych w pieczy zastępczej	12	21
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	64	80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miasta.

Na koniec roku 2023 w Mińsku Mazowieckim mieszkało 7997 osób w wieku od 0 do 18 lat, co stanowiło 20,65 % ogółu mieszkańców. W 2024 roku, dane te przedstawiały się następująco: w wieku od 0 do 18 lat mieszkało 7709 osób, co stanowiło 20,13 % ogółu mieszkańców. Pomoc na rzecz rodzin świadczona jest na podstawie różnych aktów prawnych. Analiza danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazuje, że:

- na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2023 roku pomocy udzielono 716 rodzinom, zaś w roku 2024 – 558 rodzinom,
- na podstawie ustawy o systemie oświaty w 2023 roku pomocy udzielono 88 rodzinom, w roku 2024 roku - 81 rodzinom,
- na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2023 roku pomocy udzielono 1877 rodzinom, w 2024 roku – 1676 rodzinom,
- na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2023 roku pomocy udzielono 176 rodzinom, w 2024 roku - 109 rodzinom,
- na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych w roku 2023 pomocy udzielono 476 rodzinom, a w roku 2024 - 473 rodzinom.

Powyższe dane wskazują, że nadal jest obserwowana tendencja spadkowa wśród osób i rodzin korzystających nie tylko ze świadczeń pomocy społecznej, ale także świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

W 2023 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 64 dzieci z miasta Mińsk Mazowiecki, a w 2024 roku przebywało 80 dzieci. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej o 16. Ponadto w 2024 roku 7 dzieci opuszczających pieczę zastępczą zostało usamodzielnionych.

Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej są: niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców, uzależnienia oraz choroby uniemożliwiające właściwe realizowanie władzy rodzicielskiej przez dorosłych. Kolejnym badanych obszarem były powody przyznawania pomocy. Wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 6. Podstawy przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2023- 2024

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach		Dynamika / liczba rodzin
	2023	2024	2023	2024	
Ubóstwo	268	233	490	407	spadek o 35
Sieroctwo	0	1	0	3	wzrost o 1
Bezdomność	27	30	32	30	wzrost o 3
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	65	49	279	221	spadek o 16
wielodzietność	24	23	133	126	spadek o 1
Bezrobocie	151	144	324	317	spadek o 7
Niepełnosprawność	179	185	306	310	wzrost o 6
Długotrwała lub ciężka choroba	275	293	451	504	wzrost o 18
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	200	230	589	666	wzrost o 30
Rodziny niepełne	109	128	341	398	wzrost o 19
Rodziny wielodzietne	30	34	163	186	wzrost o 4
Przemoc domowa	12	11	39	43	spadek o 1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	bez zmian
Alkoholizm	82	80	104	109	spadek o 2
Narkomania	9	10	12	14	wzrost o 1
Trudności przystosowania po opuszczeniu z zakładu karnego	25	21	33	28	spadek o 4
Trudności w integracji osób ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą	0	0	0	0	bez zmian
Zdarzenie losowe	4	2	14	2	spadek o 2
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	bez zmian
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	bez zmian

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Z przedstawionych danych wynika, że dominującymi powodami utrudniającymi lub uniemożliwiającymi prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i

prowadzenia gospodarstwa domowego, rodziny niepełne i alkoholizm. W 2024 roku nie wystąpiły przyczyny uzasadniające przyznanie pomocy z powodu klęsk żywiołowych i ekologicznych, sytuacji kryzysowej oraz potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w celu ochrony praw dziecka prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb dziecka przebywającego w rodzinie zagrożonej kryzysem bądź przewyższającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W 2024 roku pracownicy socjalni zdiagnozowali 55 rodzin mających problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowywało się 116 dzieci (z tego 14 dzieci przebywało w pieczy zastępczej). 26 rodzin, w których wychowywało się 62 dzieci, było objętych wsparciem asystentów rodziny.

Ponadto z diagnozy wynikało, że 20 rodzin wymagało prowadzenia monitoringu przez pracownika socjalnego, wśród tych rodzin 5 z nich objętych było wsparciem asystenta rodziny. W tych rodzinach wychowywało się 44 dzieci. Rejonowi pracownicy socjalni wskazali także 7 rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, w których wychowywało się 13 dzieci.

Po szczegółowym przeanalizowaniu powyższych danych i porównaniu ich z danymi za rok 2023 należy stwierdzić, że zwiększyła się liczba rodzin mających problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej o 16 rodzin, zwiększyła się także liczba rodzin wymagających monitoringu przez pracownika socjalnego o 4 rodziny w porównaniu do 2023 r. Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej wzrosła o 5 dzieci w porównaniu do 2023 roku.

Głównym celem wspierania rodzin borykających się z problemem w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej była pomoc w pokonywaniu ww. trudności, umożliwienie wyjścia z kryzysu, przywrócenia rodzinom umiejętności prawidłowego funkcjonowania. Wszystkie działania zaplanowane w ramach tego obszaru koncentrowały się przede wszystkim na wzmocnieniu systemu umożliwiającego rodzinie specjalistyczne wsparcie i niezbędną pomoc, poprzez udzielanie rodzinom pomocy w formie asystenta rodziny, wsparcia psychologicznego, powoływanie zespołów koordynujących ds. rodziny, współpracę ze służbami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, możliwość przyznania rodziny wspierającej, kierowanie dzieci do rodzinnego pogotowia opiekuńczego i rodzin zastępczych lub do domów dziecka.

Rodziny, które przewyższają trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny. Rola asystenta rodziny polega na udzielaniu wsparcia rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych z dziećmi. Udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci. Wsparcie obejmuje także, zapewnienie rodzinom dostępu, w szczególnych sytuacjach do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę. Poradnictwo dotyczy realizacji indywidualnych potrzeb rodziny. Rodzina w ramach współpracy z asystentem rodziny może skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewyższania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Celem wsparcia jest to, aby w przyszłości rodzina samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny

to osoba towarzysząca rodzinie, współobecna, pomagająca w wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu tak, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpiecznemu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

W ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w 2024 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program „Asystent Rodziny – 2024”. Program realizowało 6 asystentów pracujących łącznie z 51 rodzinami wzrost o 4 rodziny w porównaniu do 2023 r., w których pozostawało 107 dzieci (wzrost o 4 dzieci), z czego 26 dzieci przebywało w pieczy zastępczej. Z 16 rodzinami zakończono pracę, w tym z 12 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów, z 2 rodzinami ze względu na brak efektów w podejmowanych działaniach oraz 2 rodziny zaprzestały współpracy z asystentem rodziny. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2024 r. wzrosła o 5 rodzin w porównaniu do 2023 r. Głównym celem pracy asystentów było wspomaganie i towarzyszenie rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Ponadto asystenci współpracowali na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej pod opiekę rodzin biologicznych.

W ramach wsparcia rodzin, w których występują osoby z niepełnosprawnością Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 i Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024. Pomocą i wsparciem w ramach ww. Programów skorzystało łącznie 37 osób, w tym 9 dzieci.

W ramach podejmowanych działań na rzecz rodzin ważną rolę odgrywa także poradnictwo rodzinne z zakresu poradnictwa prawnego, psychologicznego pedagogicznego, logopedycznego i wychowawczego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2024 roku zatrudniał 1 psychologa, który świadczył pomoc psychologiczną w miejscu zamieszkania i w siedzibie Ośrodka dla mieszkańców miasta Mińsk Mazowiecki. W 2024 r. psycholog współpracował z 127 osobami wymagającymi pomocy psychologicznej. Udzielono 761 konsultacji psychologicznych, z których 678 odbyło się w budynku MOPS, a 83 w miejscu zamieszkania klienta. Tematy podejmowane w pracy psychologicznej oscylowały przede wszystkim wokół przemocy domowej, trudności w relacjach rodzinnych, problemów wychowawczych, kryzysów emocjonalnych, traumy, uzależnienia i współuzależnienia, chorób przewlekłych, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności, konfliktów rodzinnych, problemu samotności, niedostosowania lub wykluczenia społecznego.

W ramach projektu socjalnego „Poradnictwo Specjalistyczne z zakresu Wspierania Dziecka i Rodziny” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny w ramach, którego zapewniono dostęp do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin mających problemy z pełnieniem funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Celem działalności punktu było podniesienie u jego uczestników kompetencji w zakresie pełnienia ról opiekuńczo – wychowawczych oraz poprawa funkcjonowania rodzinnego i społecznego poprzez zwiększenie zakresu i dostępności usług.

W ramach powyższego projektu w 2024 roku udzielono poradnictwa:

- prawnego - 30 porad dla 18 osób
- psychologicznego - 30 porad dla 13 dorosłych i 4 dzieci
- pedagogicznego - 20 porad dla 6 dorosłych i 4 dzieci
- logopedycznego - 40 porad dla 15 dzieci.

Mińskie Centrum Profilaktyki w ramach swojej działalności profilaktyczno-edukacyjnej objęło wsparciem 579 osób (spadek o 78 osób w porównaniu do 2023 roku), udzielono 3805 konsultacji, w trakcie 235 konsultacji zgłoszono problem występowania przemocy domowej.

Mińskie Centrum Profilaktyki w 2024 roku objęło 2440 uczniów działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi przeprowadzonymi w placówkach oświatowych na terenie miasta. W ramach telefonu wsparcia przeprowadzono 126 rozmów z osobami wymagającymi pomocy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2024 r. udzielił pomocy w formie poradnictwa 20 osobom dotkniętym przemocą domową. W ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej udzielono poradnictwa 30 osobom, a Dom Samotnej Matki udzielił poradnictwa 6 osobom.

Dom Samotnej Matki w 2024 r. udzielił schronienia 6 osobom i poradnictwa 6 osobom, Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił schronienia 11 osobom i udzielił poradnictwa 20 osobom, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej udzielił schronienia 17 osobom i poradnictwa 30 osobom oraz Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem, który oferuje czasowe schronienie matkom z dziećmi i osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej i doświadczających przemocy domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2024 r. objęło pomocą specjalistyczną i terapią 171 osoby. Przeprowadzono 3 mediacje, pomocy prawnej udzielono 345 osobom oraz 6 osób z terenu miasta zgłosiło się do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. W 2024 r. PCPR nie prowadził w ramach swojej działalności grup samopomocowych.

Rodzinnie, w której rozpoznano problemy opiekuńczo – wychowawcze, może zostać udzielona pomoc w postaci rodziny wspierającej. Ta kategoria „narzędzi” również została wprowadzona mocą ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl jej zapisów, rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia dziecka, (preferowane jest otoczenie sąsiedzkie) i pomagać rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. W mieście Mińsk Mazowiecki nadal nie pozyskano żadnej rodziny wspierającej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w dalszym ciągu rozpowszechniał materiały promocyjne w ramach kampanii informującej o funkcjach rodziny wspierającej. Realizacja kampanii polegała na rozpowszechnianiu ulotki „I Ty możesz zostać RODZINĄ WSPIERAJĄCĄ”.

Ponadto Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej przewiduje możliwość objęcia rodzin pomocą w opiece i wychowaniu dziecka realizowaną w placówkach wsparcia dziennego. Zgodnie z założeniami ww. ustawy, placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w jednej z poniższych form:

- opiekuńczej (tj. kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych),
- specjalistycznej, realizującej zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, indywidualne programy korekcyjne, psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- pracy podwórkowej, realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem placówek wsparcia dziennego jest utrzymanie dziecka w naturalnym środowisku poprzez wzmacnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny. Placówki te zapewniają dzieciom i młodzieży możliwość rozwoju w czasie wolnym od nauki szkolnej, poprzez organizowanie i realizowanie różnych form zajęć edukacyjno – aktywizujących wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień, dożywianie, stałą współpracę z rodzicami, współpracę ze szkołą, sądem, podmiotami leczniczymi oraz innymi instytucjami w celu udzielenia kompleksowej pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych. Niestety w mieście nie istnieje ani jedna placówka socjoterapeutyczna, zaś na miejsce w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym lub Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii dzieci i młodzież oczekują od kilku do kilkunastu miesięcy.

2.6. ANALIZA SWOT

Praca z rodziną jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia się na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w mieście oraz pozwala na dokonanie oceny zagrożeń jak i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny. Dzięki temu możliwe jest lepsze zaplanowanie działań na rzecz wsparcia rodzin, ich integracji oraz poprawy jakości życia. Poniżej przedstawiamy szczegółową analizę SWOT.

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – międzyinstytucjonalna współpraca - skuteczna współpraca między służbami społecznymi, szkołami, organizacjami pozarządowymi, kuratorską służbą sądową i innymi instytucjami umożliwia kompleksowe podejście do problemów rodzin; – asystenci rodziny - zatrudnianie asystentów rodziny, którzy wspierają procesy reintegracji dzieci z rodziną biologiczną. – diagnoza sytuacji rodziny w mieście - rozeznanie problemów i potrzeb środowiska lokalnego; – doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny; – baza instytucji wspierających rodzinę - w 	<ul style="list-style-type: none"> – brak możliwości szybkiej konsultacji medycznej i dostępu do pomocy specjalistycznej, szczególnie w zakresie psychiatrii dziecięcej; – niedostateczny dostęp do placówek poradnictwa i leczenia specjalistycznego; – rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa – wzrost zapotrzebowania na wsparcie rodzinne, środowiskowe, psychiatryczne i psychologiczne. – obciążenie pracowników - wzmożona liczba zadań dla pracowników pomocy społecznej może prowadzić do wypalenia zawodowego i obniżenia jakości usług; – brak rodzin wspierających służących pomocą w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; – niewystarczająca liczba miejsc w

<p>szczegółności Urząd Miasta, MOPS, PCPR, Policja, MKRPA, Sąd oraz organizacje pozarządowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Miejski Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz Miejski Punkt Konsultacyjny „Stop przemocy” - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy domowej; – szkoła dla rodziców, warsztaty umiejętności rodzicielskich oraz innych zajęć psychoedukacyjnych mających na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich; – lokalne kampanie społeczne prowadzenie wśród rodzin, a także dzieci i młodzieży w ramach działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej; – Zespół Interdyscyplinarny- sprawnie działający zespół, który może szybko reagować na potrzeby rodzin; – finansowanie zewnętrzne - doświadczenie w aplikowaniu i realizacji projektów współfinansowanych przez środki zewnętrzne; – infrastruktura sportowo - rekreacyjna – basen, lodowisko, boiska i place zabaw; – oferta Kulturalna - oferta bezpłatnych zajęć w instytucjach kulturalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych dzięki prężnej działalności biblioteki miejskiej oraz Miejskiego Domu Kultury. 	<p>rodzinach zastępczych wynikająca z braku kandydatów na rodziny zastępcze;</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca motywacja rodzin - słabe zaangażowanie rodzin w programy wsparcia utrudnia efektywne ich wspieranie w wypełnianiu funkcji rodzicielskich; – niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i budownictwa komunalnego; – bierna postawa niektórych rodziców wobec problemów w rodzinie, co prowadzi do zaniedbania obowiązków opiekuńczych i wychowawczych. – łatwy dostęp do używek i środków psychoaktywnych; – nadmierna ilość czasu spędzana w Internecie/ mediach społecznościowych, grach przez dorosłych, młodzież i dzieci - to poważny problem, który może wpływać na zdrowie psychiczne, relacje interpersonalne oraz codzienne funkcjonowanie rodziny;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój wolontariatu- zaangażowanie wolontariuszy w pomoc dla rodzin wspiera działalność instytucji i zwiększa dostępność wsparcia; – wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; – współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu problemów życiowych; – przydzielanie asystentów rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych); – powoływanie rodzin wspierających; – podnoszenie kwalifikacji przez pracowników działających na rzecz rodziny; – większa aktywność organizacji pozarządowych, – zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych, – realizowanie programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost liczby sytuacji kryzysowych skutkujących samookaleczeniami i próbami samobójczymi; – rozluźnienie więzi rodzinnych, brak wsparcia w sytuacjach kryzysowych ze strony rodziny i najbliższego otoczenia; – nasilenie występowania kryzysów psychicznych wśród dzieci i młodzieży; – brak placówek wsparcia dziennego, – rosnąca liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; – długotrwałe procedury związane z prowadzeniem postępowań sądowych, w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dzieci; – rosnące zapotrzebowanie na usługi - wzrost liczby rodzin potrzebujących wsparcia może prowadzić do przeciążenia instytucji i obniżenia jakości świadczonych usług; – zjawisko uzależnień - łatwy dostęp do

<ul style="list-style-type: none"> – promujących zdrowy styl życia, możliwość podniesienia skuteczności udzielanej pomocy dzięki koordynowaniu działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzieży, – zwiększenie wsparcia dla dzieci poprzez utworzenie świetlicy środowiskowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – używek i środków psychoaktywnych może prowadzić do wzrostu problemów w rodzinach, co wymaga dodatkowych zasobów i interwencji; – izolacja społeczna i problemy komunikacyjne - wzrost czasu spędzanego w Internecie i mediach społecznościowych może prowadzić do osłabienia więzi rodzinnych i społecznych, co z kolei może skutkować dalszym pogłębianiem problemów. – niewystarczające zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w mieście,
--	--

Powyższa analiza SWOT wskazuje na wiele mocnych stron lokalnych instytucji, ale także na istotne wyzwania, z którymi się borykają. Przemyślane wykorzystanie posiadanych zasobów oraz wzmożona praca w obszarach określonych jako niewystarczające, powinno być kluczowym celem i stanowić mocny fundament dla skuteczniejszego wsparcia rodzin w trudnych sytuacjach życiowych oraz wyznaczać kierunki działań na kolejne lata. Dalsza współpraca, rozwój programów wsparcia oraz angażowanie rodzin w procesy pomocowe są kluczowe dla poprawy jakości życia w lokalnej społeczności.

ROZDZIAŁ III

3.1 ADRESACI PORGRAMU

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie miasta Mińsk Mazowiecki. Adresatami programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, jak również rodzice, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska, a ich dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

3.2. CELE I ZADANIA

Cel główny Programu:

Rozwój systemu wsparcia mającego na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rodzin, szczególnie w kontekście rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

1. Cel szczegółowy: Promowanie wartości rodziny i aktywności podejmowanej w gronie rodziny oraz prowadzenie działań edukacyjnych na temat problemów bliskich współczesnym rodzinom.

Działania:

- Organizowanie różnorodnych form integracji rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń inicjowanych w środowiskach lokalnych.
- Organizowanie akcji informacyjnych podejmujących zagadnienia bliskie współczesnej rodziny i jej problemów.
- Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.

- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz sport, kulturę i rekreację.
- 2. Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin w poprawie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Działania:

- Realizacja programów edukacyjnych i szkoleń dla rodziców, ukierunkowanych na rozwój kompetencji wychowawczych, zarządzanie stresem oraz rozwiązywanie problemów wychowawczych w rodzinach.
- Zapewnienie dostępu do profesjonalnego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, umożliwiającego rodzinom skuteczne radzenie sobie z trudnościami wychowawczymi.
- Rozwijanie systemu asystentury rodzinnej, w tym usług asystenta rodziny realizowanego zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” oraz usług asystenta osoby z niepełnosprawnością.
- Organizowanie w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy świadczonej przez rodziny wspierające.
- Utworzenie placówek wsparcia dziennego, w tym świetlicy środowiskowej oraz świetlicy socjoterapeutycznej.
- Zapewnienie pomocy w formie dostępu do ośrodków wsparcia, ośrodków interwencji kryzysowej dla rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

3. Cel szczegółowy: Wzmacnianie ekonomicznej funkcji rodziny.

Działania:

- Udzielanie pomocy finansowej, materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.
- Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Mińskiej Karty Dużej Rodziny.
- Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Udzielanie pomocy w formie pokrywania kosztów dożywiania dzieci i młodzieży z terenu miasta w szkołach i przedszkolach.
- Zapewnienie rodzinom tego potrzebującym lokali mieszkalnych przejściowych.

4. Cel szczegółowy: Podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Działania:

- Zapewnienie wsparcia psychologicznego i prawnego, wspierającego rodziców w powrocie dziecka pod ich opiekę, w tym poprzez indywidualne konsultacje z psychologiem i prawnikiem.
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- Współpraca z rodziną biologiczną w zakresie tworzenia planu pracy, zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- Przeciwdziałanie bezdomności osób usamodzielnianych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych osobom, które nie mogą powrócić do środowiska rodzinnego.

3.3. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027 będą środki z budżetu miasta, środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych oraz środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację programu.

3.4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja działań podejmowanych w ramach Programu Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2025-2027 będzie monitorowana i poddawana corocznej ewaluacji, co pozwoli na bieżąco oceniać ich efektywność i dostosowywać kolejne przedsięwzięcia zmieniających się potrzeb społecznych. Dane niezbędne do ewaluacji programu będą regularnie gromadzone i analizowane. Efektywność działań będzie systematycznie oceniana na podstawie wskaźników ilościowych i jakościowych, pozyskanych w ramach realizacji poszczególnych działań. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku będzie sporządzane roczne sprawozdanie przez Zespół Monitorujący Realizację Programu Wspierania Rodziny Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2025-2027 działający w Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

3.5. PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Mińsku Mazowieckim ma na celu stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia, który zapewni rodzinom w trudnej sytuacji życiowej kompleksową pomoc w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prewencji kryzysów oraz wzmacniania kompetencji wychowawczych. Skierowany jest przede wszystkim do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zmagających się z problemami wychowawczymi, finansowymi czy kryzysowymi. W ramach realizacji programu przewiduje się szeroką gamę działań, obejmujących m.in. edukację wychowawczą dla rodziców, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, doradztwo prawne oraz prewencję kryzysów rodzinnych, a także wsparcie socjalne. Kluczowym elementem realizacji programu jest rola asystenta rodziny, który pełni funkcję doradczą i koordynującą, zapewniając indywidualne wsparcie oraz monitorując postępy rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Dzięki działaniom prewencyjnym oraz zwiększonej dostępności do usług wspierających, takich jak programy terapeutyczne, poradnictwo, wsparcie socjalne oraz szkolenia zawodowe, program będzie dążył do minimalizacji liczby dzieci trafiających do pieczy zastępczej, a także zapewni rodzicom niezbędne narzędzia do efektywnego rozwiązywania problemów wychowawczych. Współpraca z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi ośrodkami wsparcia umożliwi stworzenie spójnego systemu, który skutecznie odpowiada na zróżnicowane potrzeby rodzin. Program stanowi inwestycję w poprawę jakości życia rodzin, zapewniając im wszechstronną pomoc, która pozwoli na bezpieczne i harmonijne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne instytucje działające na rzecz dzieci i rodzin. Działania będą monitorowane i ewaluowane, aby na bieżąco dostosowywać je do zmieniających się potrzeb społecznych. W wyniku realizacji programu, mieszkańcy Mińska Mazowieckiego będą mieli dostęp do szerokiego wsparcia w zakresie edukacji, pomocy socjalnej

oraz psychologicznej, co przyczyni się do poprawy jakości życia rodzin oraz wzmocnienia wspólnoty lokalnej. Dzięki kompleksowemu podejściu do kwestii opieki nad dziećmi i wsparcia rodzin, program może znacząco się przyczynić do poprawy kondycji społecznej Mińska Mazowieckiego. Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 to inwestycja w przyszłość miasta, która zapewni lepsze warunki życia, bezpieczeństwo i wsparcie dla rodzin, szczególnie tych przeżywających trudności życiowe. Wdrożenie Programu Wspierania Rodziny może mieć długofalowy, pozytywny wpływ na społeczność miejską, prowadząc do stabilniejszego, bardziej zintegrowanego i bezpiecznego środowiska dla wszystkich jego mieszkańców.

3.6. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Cel główny: Rozwój systemu wsparcia mającego na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rodzin, szczególnie w kontekście rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.				
1.Cel szczegółowy: Promowanie wartości rodziny i aktywności podejmowanej w gronie rodziny oraz prowadzenie działań edukacyjnych na temat problemów bliskich współczesnym rodzinom.				
Lp. I.	Zadanie II.	Wskaźniki III.	Termin realizacji IV.	Osoby odpowiedzialne V.
1.	Organizowanie różnorodnych form integracji rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń inicjowanych w środowiskach lokalnych.	- Liczba przedsięwzięć organizowanych w mieście, w tym przede wszystkim wydarzeń skierowanych do rodzin - Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miejska Biblioteka Publiczna Miejski Dom Kultury Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
2.	Organizowanie akcji informacyjnych podejmujących zagadnienia bliskie współczesnej rodziny i jej problemów.	- Liczba i rodzaj akcji informacyjnych - Liczba wydanych informatorów dotyczących oferty wsparcia dla rodzin w mieście Mińsk Mazowiecki	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.	- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych skierowanych do rodziców i dzieci - Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Biblioteka Publiczna Miejski Dom Kultury Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Przedszkola Miejskie i Szkoły Podstawowe
4.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz sport, kulturę i rekreację	- Liczba placówek wsparcia dziennego - Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w wydarzeniach	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Biblioteka Publiczna Miejski Dom Kultury Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Przedszkola Miejskie i Szkoły Podstawowe
2. Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin w poprawie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.				
1.	Realizacja programów edukacyjnych i szkoleń dla rodziców, ukierunkowanych na rozwój kompetencji wychowawczych, zarządzanie stresem oraz rozwiązywanie problemów wychowawczych w rodzinach.	- Liczba warsztatów i innych form pracy grupowej zwiększających kompetencje opiekuńczo-wychowawcze - Liczba osób uczestniczących w warsztatach i innych formach pracy grupowej podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.	Zapewnienie dostępu do profesjonalnego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, umożliwiającego rodzinom skuteczne rodzenie sobie z trudnościami wychowawczymi.	- Liczba osób/ rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego, - Liczba udzielonych porad.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3.	Rozwijanie systemu asystentury rodzinnej, w tym zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” oraz usług asystenta osoby z niepełnosprawnością.	- Liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - Liczba osób objętych wsparciem asystenta osoby z niepełnosprawnością.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Organizowanie w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy świadczonej przez rodziny wspierające.	- Liczba powołanych rodzin wspierających, - Liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających, - Kontynuacja kampanii promującej rodziny wspierające.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Utworzenie placówek wsparcia dziennego, w tym świetlicy środowiskowej oraz świetlicy socjoterapeutycznej.	- Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego, - Liczba dzieci i młodzieży uczęszczająca na zajęcia w tych placówkach.	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6.	Zapewnienie pomocy w formie ośrodków wsparcia, ośrodków interwencji kryzysowej dla rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.	- Liczba osób korzystających z pomocy w ośrodkach wsparcia - Liczba udzielonych porad.	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3.Cel szczegółowy: Wzmacnianie ekonomicznej funkcji rodziny.				
1.	Udzielanie pomocy finansowej, materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	- Liczba rodzin objętych pomocą finansową z systemu pomocy społecznej, - Liczba stypendiów i zasiłków szkolnych, - Liczba dzieci korzystających z dofinansowania do wypoczynku letniego i zimowego, - Liczba rodzin korzystających z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – podprogram 2023.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2.	Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Mińskiej Karty Dużej Rodziny.	- Liczba rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny, - Liczba rodzin korzystających z Programu Rodzinny Mińsk, - Liczba partnerów realizujących Programu Rodzinny Mińsk.	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.	Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".	- Liczba wypłaconych świadczeń, - Liczba rodzin objętych asystenturą rodzin.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Udzielanie pomocy w formie pokrywania kosztów dożywiania dzieci i młodzieży z terenu miasta w szkołach i przedszkolach.	- Liczba dzieci objętych pomocą w formie pokrywania kosztów posiłków, - Realizacja Programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Zapewnienie rodzinom tego potrzebującym lokali mieszkalnych przejściowych.	- Liczba rodzin, które otrzymały lokal z zasobów gminy, - Liczba rodzin oczekujących na lokal z zasobów gminy.	2025-2027	Urząd Miasta Zarząd Gospodarki Komunalnej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Cel szczegółowy: Podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.				
1.	Zapewnienie wsparcia psychologicznego i prawnego, wspierającego rodziców w powrocie dziecka pod ich opiekę, w tym poprzez indywidualne konsultacje z psychologiem i prawnikiem.	- Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego, - Liczba udzielonych porad.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.	- Koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, - Liczba umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej, - Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3.	Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- Udział w pracach grup roboczych, - Współpraca z koordynatorami pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej, - Udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka powoływanych przez placówki opiekuńczo- wychowawcze.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówki opiekuńczo- wychowawcze
4.	Współpraca z rodziną biologiczną w zakresie tworzenia planu pracy, zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.	- Tworzenie i realizacja planów pracy z rodziną.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Przeciwdziałanie bezdomności osób usamodzielnianych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych osobom, które nie mogą powrócić do środowiska naturalnego.	- Liczba osób usamodzielniających się, które otrzymały mieszkanie z zasobów gminy, - Liczba osób usamodzielniających się oczekujących na mieszkanie z zasobów gminy.	2025-2027	Urząd Miasta Zarząd Gospodarki Komunalnej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5. Cel szczegółowy: Wzmacnianie kompetencji zawodowych i podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz rodzin.				

1.	Zapewnienie dostępu do superwizji specjalistycznych i różnorodnych form doskonalenia zawodowego dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj szkoleń adresowanych do pracowników zajmujących się pomocą rodzinom, - Liczba godzin superwizji (grupowych i indywidualnych) oraz liczba uczestników superwizji. 	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2.	Doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinom.	- Liczba spotkań z udziałem przedstawicieli różnych instytucji działających na rzecz rodziny, w tym ze szczególnym uwzględnieniem obszaru asystentury rodzinnej.	2025-2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Zwiększanie zatrudnienia specjalistów, w tym asystentów rodziny i pracowników socjalnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zatrudnionych asystentów rodziny rdr - Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych rdr 	2025-2027	Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.7. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Numer	Tytuł	Strona
Tabela nr 1	Placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńcze miasta	6
Tabela nr 2	Zasoby placówek oświatowych miasta	8
Tabela nr 3	Zajęcia dodatkowe oferowane wszystkim dzieciom przez placówki	9
Tabela nr 4	Problemy z jakimi zmagają się dzieci, młodzież i ich rodziny w opinii placówek	10
Tabela nr 5	Karta diagnostyczna Programu Wspierania Rodziny	26
Tabela nr 6	Podstawy przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2023 – 2024	27-28
Wykres nr 1	Nieakceptowane zachowania i zjawiska patologiczne występujące w badanych placówkach w roku szkolnym 2022/2023	11
Wykres nr 2	Nieakceptowane zachowania i zjawiska patologiczne występujące w badanych placówkach w roku szkolnym 2023/2024	11
Wykres nr 3	Występowanie zjawisk patologicznych w badanych placówkach szkolnych 2022/2023	12
Wykres nr 4	Występowanie zjawisk patologicznych w badanych placówkach szkolnych 2023/2024	12
Wykres nr 5	Sytuacja dzieci i młodzieży w mieście	13
Wykres nr 6	Wiek respondentów	15
Wykres nr 7	Wykształcenie respondentów	15
Wykres nr 8	Stan cywilny respondentów	15
Wykres nr 9	Sytuacja rodzin w mieście Mińsk Mazowiecki	16
Wykres nr 10	Problemy oraz niekorzystne zjawiska wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin najczęściej występujące w mieście Mińsk Mazowiecki zdaniem ankietowanych	17
Wykres nr 11	Działania, które zdaniem ankietowanych powinny być uwzględnione w Programie Wspierania Rodziny w mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027	18
Wykres nr 12	Obszary, w których należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin	19
Wykres nr 13	Przyczyny występowania problemów w rodzinach	20
Wykres nr 14	Niezbędne formy wsparcia na rzecz poprawienia sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo w mieście	21
Wykres nr 15	Ocena oferty skierowanej do dzieci i młodzieży w mieście pozwalającej na rozwijanie zainteresowań i konstruktywne spędzanie czasu wolnego	22
Wykres nr 16	Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież z miasta	23
Wykres nr 17	Niezbędny obszar działań zmierzających do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	24

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Mińsku Mazowieckim

Opracowanie:
Zespół Monitorujący Realizację Programu Wspierania Rodziny
w mieście Mińsk Mazowiecki